

2. Кузіна О. Вбивство військових в тилу – ганьба. Суспільне Дніпро. URL: <https://suspilne.media/dnipro/791711-ti-nibi-v-tilu-ale-vseodno-v-nebezpeci-v-tck-ta-sp-dnipropetrovsini-vidreaguvali-na-vibuh-v-pavlogradi/>.

3. Часник Д. В. Забезпечення прав людини у сфері національної безпеки в умовах протистояння військовій агресії Російської Федерації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. Вип. 34. С. 61–67.

Сергій БАЛАБАН

декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Національної поліції України
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
(м. Дніпро, Україна),
кандидат юридичних наук, доцент
<https://orcid.org/0000-0001-5098-0770>

**ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОРГАНІВ
У СКЛАДІ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ
ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ**

У структурі Міністерства внутрішніх справ України до 2015 року функції з протидії організованій злочинності здійснювало Головне управління боротьби з організованою злочинністю, яке виконувало такі завдання:

- 1) виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність та сприяють їй;
- 2) запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі;
- 3) запобігання виникненню організованих злочинних угруповань;
- 4) виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності;
- 5) забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі;
- 6) запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами, втягненню їх у злочинну діяльність;
- 7) протидія використанню учасниками організованих злочинних угруповань у своїх інтересах об'єднань громадян і медіа тощо [1].

Відразу після створення Національної поліції України в її структурі не існувало окремого органу, який би протидіяв організованій злочинності, але стало зрозуміло, що неможливо своєчасна та ефективно протидіяти такому складному та багатогранному явищу окремими підрозділами поліції. Тоді було прийняте рішення про створення міжрегіонального територіального органу Національної поліції України – Департаменту стратегічних розслідувань, який сьогодні діє у складі кримінальної поліції [2]. Основні права та обов'язки, компетенцію Департаменту стратегічних розслідувань закріплено такими нормативно правовими актами – Конституцією України, Законом України «Про Національну поліцію України», законами України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», «Про запобігання корупції», Кримінальним кодексом України та Кримінально-процесуальним кодексом України тощо.

Департамент стратегічних розслідувань виконує такі притаманні лише йому завдання та функції з протидії організованій злочинності:

- здійснення аналізу оперативної обстановки, соціально-економічних та інших факторів, що впливають на неї, прогнозування криміногенної ситуації, тенденції та рівня розвитку корупції, організованої злочинності, у тому числі в органах державної влади, органах управління і органах місцевого самоврядування;
- інформування керівництва Національної поліції України про стан і динаміку організованої злочинності та корупції, причини та умови їх проявів, ступені впливу на криміногенну, соціально-економічну та політичну ситуацію;
- здійснення відповідно до законодавства заходів, спрямованих на виявлення,

попередження і припинення діяльності ОГ та ЗО, викриття злочинної діяльності їхніх лідерів, ліквідацію економічного та фінансового підґрунтя їхньої діяльності;

- здійснення заходів щодо захисту бюджетних коштів від злочинних посягань ОГ та ЗО, забезпечення правомірності процедур закупівлі товарів, робіт і послуг та цільового використання бюджетних коштів;

- організація та здійснення у межах компетенції заходів, спрямованих на забезпечення відшкодування збитків державі, а також фізичним та юридичним особам, завданих протиправною діяльністю ОГ і ЗО;

- забезпечення взаємодії і координації діяльності органів (підрозділів) Національної поліції України з питань протидії організованій злочинності;

- здійснення збору доказів про вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

- установлення причин і умов, що сприяють учиненню правопорушень, та вжиття в межах компетенції заходів щодо їх усунення;

- здійснення взаємного обміну необхідною для виконання покладених на департамент завдань та функцій інформацією з іншими підрозділами Національної поліції України;

- участь у наукових дослідженнях та розробленні за їх результатами державних програм боротьби зі злочинністю, а також підготовці інформаційно-аналітичних, методичних матеріалів щодо стану та підвищення ефективності протидії корупції та злочинам, що вчинюються ОГ та ЗО, та інші функції відповідно до чинного законодавства України [4].

Начальник Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України виконує функції організації діяльності Департаменту та управліннь в областях, що входять до його складу, здійснює контроль за його діяльністю. Його права та обов'язки, функції врегульовані Положенням про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України, відповідно до якого він здійснює видання наказів та розпоряджень, приймає рішення розпорядчого та контролюючого характеру, здійснює організацію та контроль за їх виконанням.

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України є міжрегіональним територіальним органом у складі кримінальної поліції Національної поліції України, який бере участь у реалізації державної політики з питань боротьби з організованою злочинністю та згідно із законодавством України здійснює оперативно-розшукову діяльність, тобто є основним підрозділом Національної поліції України із протидії організованій злочинності.

1. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3341-12#Text>.

2. Про утворення територіального органу Національної поліції: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. № 867. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-2019-%D0%BF#Text>.

3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

4. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України: наказ Національної поліції України від 23.10.2019 р. № 1077. URL : <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/Наказ%20НП%201077%20-%2023102019%20положення%20ДСР.pdf>.